

EDİTÖRDEN

Şarkiyat İlmî Araştırmalar Dergisi, 2020 Nisan sayısını “Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma Özel Sayısı” olarak planlamıştı. Bu çerçevedeki hazırlıklar, 2019 yılında dergimizin almış olduğu karar neticesinde başladı ve uzunca bir zaman devam etti. Malum olduğu üzere bu tarz sayıların kendilerine has bir özelliği vardır; o da, özel olmaya layık görülen bilim ve düşünce insanları için bu tahsisin yapılmasıdır. Bizim açımızdan bu özel kişi, Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma’dır. Zira, Şarkiyat camiası için İhsan Hoca’nın ayrı bir yeri vardır. Kuruluşundan itibaren neredeyse tertiplenen bütün sempozyumlarımızın müdavimi, tebliğcisi olmuş, katılımıyla her daim bize güç katmıştır. Kişisel olarak İhsan Hoca’yı erken bir dönemde, ortaokul yıllarımda kitaplarıyla tanıdım. Bu tanışıklığım, 1980 yılında onun; “İslami Tebliğin Mekke Dönemi ve İşkence” ile “İslami Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad” isimli kitaplarını okuyup okutmam ile başlamıştır. Bireysel olarak eğitim hayatım boyunca kendisini ve o dönem için Türkiye’de az sayıda bu vasfa sahip kişileri devamlı surette takip ettim. Bilindiği gibi söz konusu tarih aralığında Türkiye’de bu misyonla görev ifa eden bilim insanları, sayısal olarak son derece azdı. Sayısal olarak az olmalarına karşın, büyük bir görev ifa etmişlerdir. Bu durumun yanı sıra, İhsan Hoca’yı farklı kılan; onun bitmez azmi, yılmaz mücadelesi, tükenmez çalışma enerjisi, bilimsel üretkenliği, bağlandığı düşünceye olan sadakati, şartların ağırlığına karşın var olan cesareti, inancındaki samimiyeti, yüzündeki sürekli tebessümü, şair ve nüktedan kişiliği ve en önemlisi de onun seyyah özelliğidir.

Hayatları anlamlı kılan, o hayata sığdırılanlardır. Yaşadığı her bir anı doğru bir şekilde değerlendirmek için, yurt içinde ve yurt dışında sayıları binlerle ifade edilebilecek seminer, konferans, panel ve sempozyumlara katılan İhsan Hoca, nereye çağrıldıysa koşmak üzere hazır bir nefer gibi duran bir kişiliğe sahiptir. Onun bu özelliği belki de, kendi döneminde içinde bulunduğu koşullar gereği; sahip olduğu inanç ve değerleri daha çok kişiye duyurmak ve doğru bildiklerini aktarmayı kendisi için asıl hedef olarak görmesinden kaynaklanmıştır. Özellikle Müslüman toplumların içinde bulunduğu buhran ve yaşadığı atalete karşı, adeta bir isyan durumu söz konusudur. Ruhunda taşıdığı özgürlük ve kendi öz gücüne olan güveni; büyük ihtimalle doğup büyüdüğü coğrafyanın dağlarının dik duruşu ve baş eğmezliğinin bir yansımasıdır. Onu,

Pervari'den Paris'e sürükleyen duygu; sahip olduğu bu karakter ve sürekli öğrenme isteği idi. Tertiplenen sempozyumları, iki veya üç gün boyunca baştan sona takip etmesi; onun bu özelliğinin ömür boyu devam ettiğinin bir başka tezahürüdür.

Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, başlangıçtan bu güne takip ettiği çizgiyle, her daim ilmi üstün tutan bir şahsiyet olarak tebarüz etmiştir. Tarihte olduğu gibi bu gün ve gelecekte de, ilmin şerefini üstün tutanlar, iktidarlar nezdinde olmasalar da vicdan ehline her daim takdir göreceklendir. Hazırlamış olduğumuz bu sayı da bu durumun bir kanıtı mahiyetindedir. Bu sayının hazırlanmasında birlikte çalıştığımız ve her aşamasında emeği geçen Doç. Dr. Bayram Kanarya'yı özellikle anmam gerekir. Özverili çalışmalarından dolayı kendisine teşekkür ederim. Teşekkürle özel olarak anılması gereken bir başka isim de Halit Yalçın'dır. Halit Bey, kendi arşivinden, Prof Dr. İhsan Süreyya Sırma'ya ait farklı dönemlerle ilgili resimleri tedarik etmekle, bu sayıyı daha da zengin hale getirmiştir.

Yukarıda kısaca değindiğim gibi, Nisan 2020 e-Şarkiyat İlmi Araştırmalar Dergisi, "*Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma Özel Sayısı*" olarak tasarlanmıştır. Ancak Ulakbim'in, armağan sayıların özel sayı olarak değil, normal sayı olarak çıkarılması gerektiği kararından dolayı, sözü geçen sayıda Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma ile ilgili yazılan makalelerin yanısıra, başka da bazı makalelere yer verilmiştir. Bu sayıda; Doç. Dr. Mahmut Dünder tarafından "*İhsan Süreyya Sırma'nın Eğitim Anlayışı*" isimli makalesi ile İhsan Hoca'nın, kendi hayatı ile özdeş görülebilecek bir değerlendirme yapılmıştır. Zira onun bütün bir hayatı eğitimidir. Hayatına sığdırdığı yüzlerce makale, onlarca kitap ve sair bilimsel çalışmalar, bu durumun bir kanıtı mahiyetindedir. Doç Dr. Nesim Sönmez tarafından "*Kesâyeta Edebî Ya İhsan Süreyya Sırma*" yazılan Kürtçe makalede, Hoca'nın edebi kişiliğini konu edinmiştir. İhsan Hoca'nın eserlerinin edebi olmasının yanında anlaşılır ve sade olması, onun herkesim tarafından okunmasını sağlamıştır. Yukarıda kısaca işaret ettiğim gibi O, hem edip hem de şairdir. Dr. Öğr. Üyesi Gülşen İstek tarafından yazılan; "*İhsan Süreyya Sırma'nın Eserlerinde Haçlı Kavramı ve Haçlılar*" makalede, tarihçi kişiliğinin yanı sıra, eserlerinde sahip olduğu misyon adamının temel tezlerini işleyen bir karakter öne çıkarılmıştır. İhsan Hoca, sadece bir tarih nakilcisi değil; tarihçiliğini önemli oranda savunduğu değerler doğrultusunda kaleme alan bir karaktere sahiptir. Makaleye egemen olan ruh da bu tarz bir değerlendirmedir. Arş. Gör. Mehmet Salih Gündüz tarafından yazılan; "*İhsan Süreyya Sırma'nın Tarihçiliği*" isimli makalede, bir tarihçi olarak İhsan Süreyya Sırma'nın,

diğer tarih yazarlarından ayrılan yönü öne çıkarılmış, konu bu zaviyede işlenmiştir. Dr. Öğr. Üyesi Emrah İstek tarafından; “*Tarihçi Seyyah İhsan Süreyya Sırma*” başlığı ile yazılmış makalede, İhsan Hoca'nın seyyah kişiliği işlenmiştir. İhsan Hoca'yı tanıyanlar, onun çağdaş Evliya Çelebi olduğu değerlendirmesinde bulunurlar. O, sırtında çantası; “neredeysse bütün bir hayatını, dünyanın çeşitli yerlerinde ve yollarında gezmekle geçirmiştir” dense abartı olmaz.

Yukarıda ifade edilen makalelerin yanı sıra dergide bir de söyleşi mevcuttur. İhsan Hoca ile bu söyleşiyi, Doç. Dr. Bayram Kanarya yapmıştır. Söyleşide; İhsan Hoca'nın kısaca yaşam öyküsü, eğitimi, doktora süreci, Türkiye'ye dönüş sonrası yaşadıkları, kendi döneminin eğitim ortamı ile günümüz eğitiminin mukayesesi, karşılaştırmalı geçmiş ve günümüz akademiyası ve akademik hayata dair değerlendirmeleri; genel olarak Müslüman toplumunun içinde bulunduğu buhranların temel nedenleri ve buna benzer sorulan pek çok soruya, İhsan Hoca'nın verdiği cevaplara yer verilmiştir.

Bu sayıda, hatırat türü yazılara da yer verilmiştir. Prof. Dr. Şerafettin Gölcük tarafından, “*Kardeşim İhsan Süreyya Sırma ile Birlikte*” yazılan hatırat; öğrencilik hayatları ile birlikte bir ömür devam eden vefalı bir dostluğun, içten ve samimi anlatımına yer verilmiştir. Prof. Dr. Mustafa Ağırman'ın; “*Muhterem Hocam Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma Bey*” yazısında, başlığından da anlaşıldığı şekliyle bir öğrenci ile hocası arasındaki samimi yakınlık, akademik bir çalışmanın soğuk ve donuk bir birliktelik olmayıp candan, sıcak ve bir ömür etkilerinin sürdürüldüğü bir örneklik görülmektedir. Araştırmacı Yazar Halit Yalçın tarafından kaleme alınan; “*Dağların ve Nehirlerin Dilinden Anlayan Alim Dost*” isimli yazıda, bir dostluğun, diğergamlığın, değerli görmenin ve değer vermenin bütün unsurları, son derece akıcı, edebi bir dille ifade edilmiştir. Yazıda İhsan Hoca'nın yaşam öyküsüne, bir dostluğun nasıl oluşturulduğuna, bir hayatın nasıl anlamlı ve kıymetli yaşanabileceğine yer verilmiştir. Prof. Dr. Adnan Demircan tarafından kaleme alınan; “*Hocam İhsan Süreyya Sırma*” yazısında, yukarıda işaret edildiği gibi bir başka örnekte, akademik alanda yapılan çalışmada, izlenmesi gereken yol ve yöntemle dair önemli bir örneklik teşkil etmektedir. Prof. Dr. M. Salih Arı tarafından kaleme alınan; “*Bir İlim ve Dava Adamı Olarak İhsan Süreyya Sırma*” başlıklı yazı, esasen bir makale hüviyetini haizdir. İhsan Hoca'nın ilmi kişiliği, yaşamı boyunca verdiği mücadele, temel aldığı değerler; bir akademisyen olmasının yanında, aynı zamanda bir misyon da yüklenmiş olduğuna detayları ile yer verilmekte ve Hoca'nın farklı eserlerinden buna dair değerlendirmelerde bulunmaktadır.

Derginin bu sayısında ayrıca İhsan Hoca'nın eserleri ile ilgili iki tanıtım yazısına yer verilmiştir. Öğr. Gör. Dr. Mutlu Saylık tarafından; “*Prof. Dr. İhsan Süreyya Sırma, İslami Tebliğin Medine Dönemi ve Cihad*” isimli tanıtım yazısında; İhsan Hoca'nın, bu eseri yazdığı dönemin Türkiye ve dünya şartları göz önüne alındığında, bunun ne anlama geldiği daha rahat anlaşılacaktır. Söz konusu kitap, Hoca'nın aynı zamanda nasıl bir tarihçi olduğunu da yansıtmaktadır. Dr. Öğr. Üyesi Ümit Güler tarafından; “*İhsan Süreyya Sırma Kitabı: Pervari'den Paris'e*” isimli tanıtım yazısında, İhsan Hoca'nın yaşam serüvenini konu alan bir başka kitap tanıtılmaktadır. Prof. Dr. Adnan Demircan tarafından kaleme alınan bu kitap, sadece İhsan Hoca'yı tanıtan bir kitap değil; aynı zamanda bir dönemi, Müslüman toplumunda ve zaman zaman da Batı'da yürütülen mücadelenin tarihine de bir tanıklıktır. Bütün bunlar bize tarihte iz bırakanlara yer vermek gerektiğini göstermektedir. Biz de bu sayıda İhsan Süreyya Sırma'yı kendi açımızdan iz bırakan bir akademisyen ve kıymetli bir dost olarak takdim etmek istedik.

Prof. Dr. Ahmet ERKOL